



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Czakó Tibor*

Cím: *Török emlékek Budán*

Forrás: *Ny. Magyarország*

Bzp. (Hely) *1934 nov. 9.* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *902.6*

Hely *Török leletek*

Idő *"1934"*

Személy

He

TÖRÖK EMLÉKEK BUDÁN

Turbános sírokat találtak a Pasaréten

A város fenyes ligetet ültet köréjük

A másfél-százados török uralom alig hagyott valami tárgyi emléket fővárosunk mai arculatán. Eltűntek a karcsú minaretek. Az egykori legdíszesebb mecset helyén a Ferencsek temploma, a legnagyobb pedig a vízivárosi Szent Anna temploma van. Mindössze egy kápolna-szerű kis mecset áll még a Rózsadombon: Gül Baba sírja. Mint szent helyre — a Rózsák Atyjához — napjainkban is sok muzulmán zarándokol ide.

A vallási építkezésnél jóval több maradt meg a fürdőkultúra emlékeiből. A hőforrásokat igen szerették és megbecsülték a budai basák. Képekből ismerjük a Császárfürdő helyén emelt nagyszerű népfürdőt. Homlokfalát Mátyáskori márványszobrok díszítették. A Rudas-ban még épen áll Mustafa 1566-ban épített nyolcoszlopos kupolás medence-fürdője.

Egyebekben törökkori emlék a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

Töredezett sírkövek

A közelmúltban a Fenyves-út 2-ik számú villában kerti munkálatok közben török eredetű kődarabokat találtak. Összerakosgatás

után kiderült, hogy négy-ötféle síroszlop részletei azok. Van köztük egy nagy turbános fősíremlék is. Valószínűen a Pasarét déli lejtőin gyümölcsös kertjük volt a főmuftiknak, olyan nyári-lak féle, gazdaság vagy major s török szokás szerint néhány lombos fa alá temetkeztek az út mentén. Törökvilágból való kút is van ezen a vidéken, jó iható vízzel.

A török sírok fejkövei formára nézve igen hasonlítanak a régi magyar temetők fejfáihoz, azokat is ferdén helyezték el a halott feje fölé és díszítésével az eltemetettnek nemét és rangbeliségét is jelezték.

Igy a most lelt turbános kő fő-főemberre mutat.

Ezek az egyszerű, szürke kőből való emlékek szerények a maguk nemében, se régészeti, se művészeti jelentőséggel nem bírnak. De mégis egy olyan darabkáját képviselik elmúlt hősi korszakok történelmének, hogy illik kegyelettel megóvni az elkallódástól. A Műemlékek Országos Bizottságának kiküldöttjei *Szónyi Ottó* vezetésével már meg is jelentek a helyszínen s lajstromba foglalták a ritkaságszámba menő török leletet.

A város intézkedik

Még hatékonyabban és fürgébben nyúlt bele Budapest székesfővárosa a talált kövek kellő elhelyezésének kérdésébe. *Szendy Károly* alpolgármester elrendelte, hogy *Marbierer* kertészeti főigazgató s a városi mérnöki ügyosztály képviselői szemlét tartsanak s sürgősen megoldási tervet dolgozzanak ki. Ki is jelölték a Fenyves-út és a Pasaréti-út sarkán lévő városi ingatlant parkírozás céljára, melynek közepén foglalnak majd helyet a talált sírkövek. Fenyves ligetet ültetnek köréje a Fenyves-út névjelzőjeként. A szürketurbános kő és társai pedig emlékeztetni fognak a Pasarét múltjára. Szó van arról, hogy a pasarétvidéki villatulajdonosok minarétszerű tornyocskával is díszítik a fővárosi kertészet elgondolását.

Megmozdul a főváros és közönségének áldozatkészsége s a lelet néhány kis kődarabjából a nagyidőknek szentelt emlék fog kiépülni. Gyönyörködni fognak benne a közeli iskolák növendékei, a távoli vidékek turistái s az ez úton Bécs felől berobogó autóbusz idegen utasai is.

Czakó Tibor dr.